

**GEZAMENLIJKE AANPAK BODEM OMHOOG EN
KETENSAMENWERKING**
17 maart 2023

Supermarktorganisaties en foodservicebedrijven in Nederland hebben besloten om op korte termijn verdere stappen te ondernemen om samen met Nederlandse boeren en tuinders en maatschappelijke organisaties te komen tot een breed gedragen duurzaamheidsstandaard met een goed verdienmodel voor deelnemende boeren en tuinders met de focus op versproducten van Nederlandse bodem.

De duurzaamheidsstandaard moet onafhankelijk, ambitieus, transparant, betrouwbaar en voor iedereen toegankelijk zijn, waarbij het traject van Beter voor Natuur & Boer naar een Topkeurmerk het uitgangspunt is voor de branche. De duurzaamheidsstandaard moet voldoen aan de vereisten die Milieu Centraal stelt aan Topkeurmerken.

Veel supermarkten en foodservicebedrijven werken vaak al langjarig met boeren en tuinders in ketens waar producenten en afnemers elkaar kennen. Dit is nodig om de betrokken boeren en tuinders een adequate vergoeding te geven voor extra aandacht voor natuur, milieu en dierenwelzijn.

Op deze manier wil de Nederlandse Levensmiddelenhandel bijdragen aan de transitie naar een nieuw en toekomstbestendig voedselsysteem in Nederland.

Waarom?

Al decennialang zijn supermarkten en foodservice bedrijven in meer of mindere mate betrokken bij het ontstaan en de uitvoering van vele initiatieven die leiden tot verduurzaming. Dat is goed voor het milieu, goed voor de dieren, goed voor alle ondernemers in de keten en, niet in de laatste plaats, goed voor de toekomstige generaties. Wij, als branche, vinden het belangrijk om bij te dragen aan toekomstbestendige en duurzame voedselproductie en onze verantwoordelijkheid te nemen. We zien binnen de samenleving de bewustwording over en de vraag naar een schoner milieu, meer natuur en betere dierenwelzijn ieder jaar weer groeien. Wij willen als branche een nog grotere bijdrage leveren en ambitieuze stappen zetten naar een duurzame en economisch haalbare basis voor de Nederlandse land- en tuinbouw. De signalering van Remkes in zijn rapport 'Wat wel kan' staat symbool voor de brede uitdagingen die ook wij in de land- en tuinbouw zien. Ook de oproep tot ketensamenwerking ten behoeve van de landbouwtransitie in het coalitieakkoord van Rutte IV laat zien dat het onderwerp hoog op de politieke agenda staat. De vragen uit zowel de maatschappij alsook vanuit politiek Den Haag en Brussel laten zien dat het momentum nu is.

De uitdagingen die op tafel liggen zijn dusdanig groot dat de oplossing niet bij een enkel bedrijf ligt. Door samenwerking binnen de hele branche en in ketens leggen we een stabiele, krachtige en betere basis neer waar het initiatief op gebouwd kan worden. Onze branche voelt de urgentie en ziet dat het belangrijk is dat we onze inspanningen gaan opvoeren. Een gezamenlijke aanpak waar alle supermarkten zich aan verbinden zorgt ook voor meer duidelijkheid, zowel in de gehele keten als bij de consument.

Ook kan deze aanpak bijdragen aan een groter maatschappelijk besef rondom natuur, milieu en dierenwelzijn. Miljoenen consumenten doen dagelijks boodschappen en worden geconfronteerd met het aanbod in de supermarkt. Het normaliseren van een duurzamere standaard kan een positief effect hebben op de beeldvorming van de consument. Het is belangrijk dat onze ambities duidelijk vertaald worden richting de consument zodat ook zij de toegevoegde waarde kennen van een

duurzaam product en begrijpen waarom wij als branche deze stappen nemen. Branche brede samenwerking heeft vele voordelen. Samenwerken is in veel gevallen kostenefficiënter, overzichtelijker en doelmatiger. Op de langere termijn zal duurzaamheid de voordeligste weg zijn naar een gezonde en toekomstbestendige voedselketen en samenleving.

Wat?

Supermarkten en foodservicebedrijven zullen in brancheverband gaan samenwerken en een bovenwettelijke duurzaamheidsstandaard voor versproducten als basis of ondergrens hanteren. Dit willen we samen met boeren, tuinders, maatschappelijke organisaties en andere ketenpartijen doen. Deze stappen zullen verder gaan dan de huidige wetgeving voorschrijft. We gaan hierbij gezamenlijk duurzaamheidscriteria hanteren voor verschillende vers categorieën op het gebied van natuur en milieu en dierenwelzijn en deze gezamenlijk door ontwikkelen. Het aanbod van levensmiddelen in de supermarkten en foodservice met een meer duurzame, betere basis zal dus flink verhoogd worden en uiteindelijk de nieuwe basis gaan vormen. Hiermee zorgen we ervoor dat Nederlandse consumenten gemakkelijk de duurzame keuze kunnen maken. De nieuwe basis gaat gelden voor de vers categorieën aardappelen, groente, fruit (AGF), zuivel, vlees (rund, varken en kip) en eieren op het gebied van natuur, milieu en dierenwelzijn van Nederlandse bodem.

Een belangrijk en integraal onderdeel van onze gezamenlijke aanpak is een goed en stabiel verdienmodel voor boeren en tuinders die leveren aan de Nederlandse supermarkten. In de prijs van deze producten worden de kosten meegerekend die de producent kwijt is aan de extra investeringen en kosten die leiden tot een verbetering van natuur, milieu en dierenwelzijn. Op deze manier benadrukken wij het belang van de transitie van de land- en tuinbouw in Nederland en zetten we in op een adequate vergoeding voor meerkosten en een goed verdienmodel inclusief lange termijn contracten en afname garantie voor de deelnemende agrarische ondernemers.

Het traject van Beter voor Natuur & Boer naar een Topkeurmerk, is het uitgangspunt voor de branche. Wij bouwen voort op bestaande standaarden en initiatieven en nemen kennis en ervaring mee die de afgelopen jaren zijn opgedaan. De gezamenlijke aanpak is uniek. Alle supermarktketens en foodservicebedrijven verenigd in het CBL, trekken gezamenlijk op en stellen daarbij duurzaamheid en het verdienmodel voor boeren en tuinders centraal.

Hoe?

Onze gezamenlijke aanpak wordt gestoeld op vier pijlers:

1. Duurzaamheidscriteria voor milieu, natuur en dier

Er komt een gezamenlijke integrale lijst met duurzaamheidscriteria die een nieuwe basis of ondergrens wordt voor producten op de Nederlandse markt. Verschillende supermarkt- en foodservice-organisaties hanteren reeds duurzaamheidscriteria voor productcategorieën die verder gaan dan de wet stelt. Samen met boeren en tuinders, maatschappelijke organisaties, kennisinstituten en de overheid willen we het initiatief verder ontwikkelen.

2. Governance en borging volgens vereisten van Milieu Centraal

Supermarktorganisaties streven naar een governance en borging van ons initiatief volgens de vereisten die Milieu Centraal stelt aan Topkeurmerken. Deze vereisten zijn: onafhankelijk, ambitieus, transparant, betrouwbaar en openbaar. Over een gezamenlijke uitingsvorm/logo wordt later besloten.

3. Verdienmodel voor de hele keten, inclusief boeren en tuinders

De financiële component van het initiatief is integraal onderdeel van het streven naar meer duurzame productiewijzen door boeren en tuinders. De mogelijke extra investeringen en kosten van

maatregelen moeten objectief in beeld worden gebracht door een onafhankelijke organisatie. Deze kosten moeten na bilaterale besprekingen tussen betrokken boeren/tuinders en afnemer worden vergoed. We zetten daarbij in op ketensamenwerking en waardecreatie op de lange termijn.

Via deze aanpak wordt het contact in de gehele keten versterkt door korte lijn tussen de afnemer en de producent. Door de betere ketensamenwerking ontstaat meer kennis en begrip voor elkaar en weten partijen elkaar makkelijker te vinden. In de zogenaamde “dedicated supply chains” zijn de lijnen kort en is de keten transparant. Daardoor kunnen duidelijke afspraken gemaakt worden over duurzaamheidseisen en verdienvermogen.

4. Open toetreding

Andere partijen dan supermarkten en foodservice zijn welkom aan te sluiten bij dit initiatief. Te denken valt aan A-merken, horeca, catering en exporterende bedrijven. Het initiatief beoogt een ambitieuze verduurzaming van het aanbod van levensmiddelen en een verdienmodel voor alle deelnemende ondernemers. Wij willen dan ook graag in gesprek met de verschillende sectoren over hoe we de samenwerking breder kunnen trekken en hoe het initiatief bij de sectoren zo goed mogelijk geïmplementeerd kan worden.

Onafhankelijke stichting

Onze ambities worden vastgelegd en ondergebracht in een onafhankelijke stichting. Binnen deze stichting wordt onze aanpak en bijbehorende doelen vastgesteld, getoetst, gemonitord en gerapporteerd. Het is daarbij belangrijk dat de concrete impact van de ambities gemeten wordt, zoals bijvoorbeeld verminderde uitstoot van CO₂ en verbetering van biodiversiteit. De rapportage van de onafhankelijke stichting zal openbaar zijn. Om de duurzaamheidscriteria binnen onze samenwerking relevant te houden, worden deze periodiek geëvalueerd en indien nodig herzien en aangescherpt. Dit geldt voor de inhoudelijke criteria, evenals voor de methode op basis waarvan afnemers en leveranciers afspraken maken over verdienvermogen.

Stakeholderaanpak

Relevante stakeholders zijn al of worden op de juiste momenten geïnformeerd over het proces. Denk hierbij aan maatschappelijke organisaties. Het CBL houdt de ACM op de hoogte van de ontwikkelingen binnen ons initiatief, waarbij het een vereiste is dat de ACM in een later stadium goedkeuring geeft. Het betrekken van de relevante stakeholders moet leiden tot een stabiele basis voor ons gezamenlijke initiatief. Bij de inhoudelijke vormgeving van een gezamenlijke aanpak is input van ketenpartijen en ngo's een randvoorwaarde voor succes.